

С.І. Павлюк, асистент
Миколаївський національний аграрний університет, Україна

Інноваційні підходи щодо регулювання соціально-економічного розвитку сільських територій

Забезпечення належного рівня життя та надання якісних послуг, зокрема у сфері соціального захисту, охорони здоров'я, освіти та культури, житлово-комунального господарства, завдяки гармонійному поєднанню кадрових ресурсів, достатнього фінансового забезпечення та розвинутої інфраструктури є метою функціонування спроможних територіальних громад, які є невід'ємними одиницями нової системи адміністративно-територіального устрою країни.

Про досягнення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації свідчать кращі практики об'єднаних територіальних громад, які за короткий період від початку прийняття рішення про об'єднання, зробили відчутний крок вперед на шляху кардинальних змін в розвитку інфраструктури території, підвищення добробуту людей, підтримки і розвитку малого та середнього бізнесу, створення робочих місць, надання адміністративних послуг.

Веселинівська об'єднана територіальна громада Миколаївської області з адміністративним центром в селищі Веселинове (створена в кінці 2016 р., об'єднує Веселинівську, Токарівську селищні та Зеленівську, Порічанську, Луб'янську сільські ради) знаходиться на 193 місці загального рейтингу фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад України.

Веселинівська об'єднана територіальна громада – передова енергетично незалежна громада, має достатні природні ресурси та розвинену інфраструктуру для комфортного проживання її мешканців. Основні кількісні показники соціально-економічного розвитку Веселинівської об'єднаної територіальної громади, згідно її паспорту, зосереджено на рисунку 1.

Відповідно до Порядку та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад Веселинівська об'єднана територіальна громада у 2017 р. отримала 3958,35 тис.грн субвенції, за рахунок якої було придбано автогрейдер BGD-140, трактор Беларус-82.1, косарку для укосів каналів К-78М.

У серпні 2017 р. Веселинівською об'єднаною територіальною громадою за кошти місцевого бюджету (844,5 тис.грн), було придбано новий муніципальний автобус «Рута 22 Нова» для забезпечення перевезення населення. До нового навчального року було проведено капітальний ремонт та модернізацію у Колосівській ЗОШ І-ІІІ ступенів. З метою покращення медичного обслуговування населення громади з січня 2018 р. розпочав свою роботу комунальний заклад «Центр первинної медико-санітарної допомоги», на проведення ремонтних робіт якого було виділено близько 1,0 млн.гривень. У 12 населених пунктах виконано масштабні роботи по вуличному освітленню (350

тис.грн), проведено поточний ремонт доріг (2426,0 тис.гривень). У листопаді 2017 р. в селі Нововоскресенка Лубянського старостинського округу після повної реконструкції відбулося відкриття дитячого садочку, який обладнано за усіма сучасними вимогами. Всього з бюджету Веселинівської об'єднаної територіальної громади на потреби закладів дошкільної освіти у 2017 р. витрачено 1174, 7 тис.гривень [1].

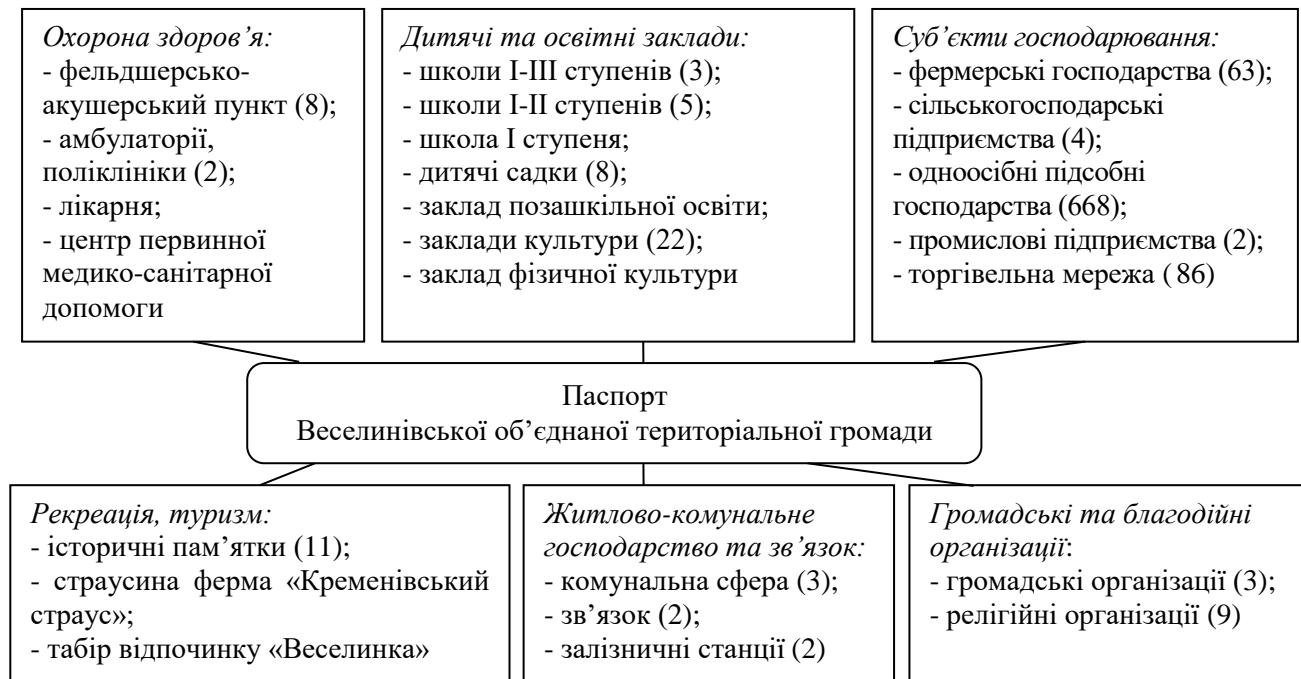

Рисунок 1 – Паспорт Веселинівської об'єднаної територіальної громади

Крім того, Веселинівська об'єднана територіальна громада у 2017 р. потрапила до «Книги успіхів» (видається Асоціацією міст України) у номінацію розвитку житлово-комунального господарства з питання ремонту доріг. Так, громадою на практиці було широко застосовано передову та нову для України технологію «холодного асфальту», яка дозволяє проводити ямковий ремонт, незважаючи на температурні режими [2].

У сучасних умовах ефективний соціально-економічний розвиток об'єднаної територіальної громади на інноваційній основі, можливий лише з урахуванням її особливостей та можливостей. На нашу думку, інноваційний потенціал громади повинен розглядатися як сукупність взаємодіючих ресурсів, які за умови цілеспрямованого на них впливу відповідного організаційно-економічного середовища та інституційних умов здатні забезпечити сталий розвиток соціально-економічної системи.

Створення власної ідентичності – «бренду» громади, це ефективний важіль управління нею, що сприяє формуванню відповідальності, довіри, єдності, солідарності, поваги, взаєморозуміння серед мешканців громади, виявленню та розкриттю місцевих конкурентних переваг. Просування місцевих унікальних відмінностей та формування бренду громади на їх основі – найефективніший інструмент підвищення її інвестиційної привабливості. Використання такого сучасного маркетингового інструменту як брендинг, дозволяє забезпечити інформацією потенційних інвесторів.

Основними сучасними інструментами формування ідентичності громади є спільні проекти органів місцевої влади та мешканців громади (загальні свята, спортивні змагання та інші заходи), та насамперед, це візуалізація, символіка, зокрема герб та бренд. Так, до розробки айдентики (від англійського «identity» – ідентичність, характерні риси, індивідуальність) має бути залучене населення громади, представники місцевого бізнесу, експерти, що сприятиме формуванню у більшості з них відчуття причетності до життя громади та її майбутнього. Як показує практика, саме такими об'єднаними територіальними громадами, насамперед, цікавляться потенційні інвестори.

Важливим фактором для розвитку громади є безперечно фінансові ресурси, але як свідчить практика, для виконання певних програм, проектів чи заходів власних ресурсів громади не вистачає і тому виникає питання їх пошуку.

Поняття «фандрейзинг» (з англійського «fundraising» – збір коштів) досить нове та означає процес збору добровільних внесків грошових коштів або інших ресурсів шляхом запиту пожертвувань від приватних осіб, підприємств, благодійних фондів або державних установ. Незважаючи на те, що залучення коштів зазвичай пов'язане зі збирання грошей для неприбуткових організацій, в зарубіжній практиці даний термін використовується для позначення та залучення інвесторів або інших джерел капіталу. Так, основними джерелами фандрейзингу для фінансування місцевих ініціатив Веселинівської об'єднаної територіальної громади є наступні: власні доходи (місцевий бюджет), Державний бюджет України, волонтерська участь у проектах, власні внески у проекти, міжнародні гранти та програми підтримки, залучені (кредитні), конкурси з розвитку громад (обласний рівень).

Перспективним напрямком фандрейзингу для Веселинівської об'єднаної територіальної громади є використання можливостей грантового фінансування та отримання пільгових кредитів, що є додатковим джерелом реалізації соціально-економічних програм та дозволяє громаді долучитись до вирішення нагальних місцевих проблем: ремонту доріг, систем водопостачання та водовідведення, газифікації; будівництва й ремонту шкіл, лікарень, дитячих садків, інших об'єктів соціальної інфраструктури; запровадження енергоощадних технологій; стимулювання підприємництва та сприяння самозайнятості.

Таким чином, узагальненими пропозиціями щодо інноваційного характеру розвитку спроможних сільських територій, зокрема Веселинівської об'єднаної територіальної громади, можна вважати наступні:

- розробка стратегії брендингу для підвищення інноваційно-інвестиційної привабливості Веселинівської об'єднаної територіальної громади;
- використання можливостей грантового фінансування та отримання пільгових кредитів від міжнародних партнерів-донорів;
- проведення конкурсів, тендерів між представниками бізнесу з метою реалізації проектів розвитку громади;
- залучення громадськості та підтримка ініціатив з сталого місцевого розвитку громади.

Список використаних джерел:

1. Веселинівська об'єднана територіальна громада Миколаївської області: електрон. версія. URL: <https://veselynivska-gromada.gov.ua/> (дата звернення : 14.09.2018).

2. Книга успіхів III випуск: електрон. версія журн. 2017. URL: https://www.auc.org.ua/library?field_subject_tid=All&type=382 (дата звернення : 14.09.2018).